

Janna Riihimäki

Sara Simola

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK) kirkon nuorisotyö

Opinnäytetyö, 2020

KYSELYTUTKIMUS LÄHETYSRASTIRADASTA

Opinnäytetyö Suomen Lähetysseuralle

TIIVISTELMÄ

Opiskelijat: Janna Riihimäki ja Sara Simola

Opinnäytetyön nimi: Kyselytutkimus Suomen Lähetysseuran rastiradasta

Sivut ja liitteet: 41 sivua ja 4 liitettä

Aika: syksy 2020

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK) kirkon nuorisotyö

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa kesän 2020 rippikoululaisilta ja isosilta heidän kokemuksiaan Suomen Lähetysseuran lähetysrastiradasta. Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota Suomen Lähetysseuralle tietoa nuorten lähetysrastiradan kokemuksista ja nuorilta tulleista lähetysrastiradan kehittämisideoista, jotta Suomen Lähetysseuran on mahdollista kehittää rastipakettia nykyistä paremmin seurakuntia ja rippikoululaisia palvelevaksi.

Aineistonkeruu toteutettiin kahdella rippikoululeirillä, joista toinen oli Helsingin Töölön seurakunnan ja toinen Tampereen Eteläisen seurakunnan leiri. Opinnäytetyötä varten haastateltiin yhteensä seitsemää isosta ja kahdeksaa rippikoululaista.

Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin tekstimuotoisiksi. Aineistonanalysoinnin avuksi käytettiin teemoittelua ja sisällönanalyysia.

Tulosten mukaan opinnäytetyössä käsiteltyä lähetysrastirataa pidettiin toimivana ja opettavaisena ohjelmana, mutta siinä havaittiin myös kehitettävää. Isosille lähetysrastityöskentelyn tärkeintä antia oli päästä jakamaan tietämystään nuoremmille, kun taas rippikoululaisten vastauksissa korostuivat yhteistyötaitojen tärkeys ja uuden tiedon saaminen. Kehitysideoista tärkeimmiksi esille nousivat rastien informaatio-osuuksien pituuden lyhentäminen ja kirjoitusasun selkeyttäminen.

Opinnäytetyön johtopäätökseksi voidaan todeta sen saavuttaneen sille asetetut tavoitteet. Saatujen tulosten pohjalta Suomen Lähetysseuran on mahdollista kehittää

lähetyrastipakettia entistä kohderyhmälähtöisemmäksi ja entistä paremmin nuoria in-
nostavaksi.

Asiasanat: rippikoulu, rippikoululainen, isonen, lähetystyö, Suomen Lähetysseura, vai-
kutis, osallisuus, toiminnallisuus, toiminnan kehittäminen, rastiratapaketti, lähetykskas-
vatus, kohderyhmälähtöisyys.

ABSTRACT

Students: Janna Riihimäki and Sara Simola

Title of thesis: An Interview-based Research on Felm point-to-point teamwork assignment

Pages and appendices: 41 pages and 4 attachments

Fall 2020

Diaconia University of Applied Sciences

Social Services and Nursing University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services and Christian Youth Work

For this thesis, youth in summer 2020 confirmation camp were interviewed. The objective of the thesis was to map out what the youth in the camp think of the point-to-point track: what their experiences were like and what suggestions they have for Felm to improve their point-to-point track on missionary work to best serve the local parishes and candidates for confirmation.

The material was collected from two confirmation camps, one of which was organized by Töölö and the other by Southern Tampere parish. A total of 7 camp counselors and 8 confirmation candidates were interviewed for the thesis.

To gather data, thematic interviews were conducted. The interviews were recorded and transcribed. To best analyze the interviews, thematic grouping and content analysis were used.

The main conclusion of the results was that confirmation candidates and camp counselors regard the point-to-point track as a well-functioning concept. However, they also suggested certain aspects of the point-to-point track to be improved. For the camp counselors, the best part of the point-to-point track was sharing their knowledge with the younger ones. For the confirmation candidates, the importance of cooperation within a group and gaining new knowledge stood out. As for the improvement suggestions, the most prominent were the need for shortening the information-giving segments and the need for a simplification in the layout of the written instructions.

In conclusion, it can be said that the thesis achieved the objectives set for it. Based on the results obtained, Felm are able to improve their concept, the point-to-point track, to make it even more appealing to the focus group.

Keywords: Confirmation school, a group leader at a confirmation camp, missionary work, Felm, effect, involvement, functional, development of activities, checkpoint track packet, missionary education, target group orientation

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE.....	7
2.1 Yhteistyökumppanin näkemys opinnäytetyöstä.....	7
2.2 Opinnäytetyön tavoitteet.....	8
3 TEOREETTISEN LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET.....	9
3.1 Suomen Lähetysseuran esittely	9
3.2 Suomen Lähetysseuran lähetysrastirata.....	10
3.2.1 Tietoa lähetysrastiradasta.....	10
3.2.3 Opinnäytetyön pohjana leireillä käytetyt rastit.....	11
3.3 Lähetysrastiradan teoreettinen tausta.....	12
3.4 Toiminnallisuus	13
3.5 Rippikoulu.....	13
3.6 Rippikoululainen	15
3.7 Isonen.....	15
3.8 Kirkon lähetyksestä	16
3.9 Lähetykskasvatus.....	17
4 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA MENETELMÄT	18
4.1 Tutkimuskysymykset	18
4.2 Teemahaastattelu menetelmänä.....	18
4.3 Havainnointi tutkimusmenetelmänä.....	20
4.4 Analyysimenetelmä	21
5 TULOKSET.....	21
5.1 Haastateltavien yleinen kokemus lähetysrastiradasta.....	22
5.1.1 Isosten kokemus.....	22
5.1.2 Rippikoululaisten kokemus	23
5.1.3 Ryhmätyö.....	23
5.1.4 Isosten näkemys rippikoululaisten mielikuvasta	24
5.2 Käsitys lähetystyöstä ennen lähetysrastirataa ja sen jälkeen	24
5.2.1 Isosten käsitykset	24
5.2.2 Rippikoululaisten käsitykset.....	25
5.3 Isosille innostusta ja tiedon karttumista.....	25
5.4 Kehitysideat	26
5.5 Havainnointi.....	28
5.5.1 Tampereen Eteläinen seurakunta	28

5.5.2 Töölön seurakunta.....	30
5.5.3 Yhtäläisyydet ja erot.....	32
6 POHDINTA.....	33
LÄHTEET.....	36
LIITE 1. Haastattelurunko isosille.....	38
LIITE 2. Haastattelurunko rippikoululaisille.....	39
LIITE 3 Suostumuslomake.....	40
LIITE 4 Aids/Hiv -rastin ohje.....	41

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa haastattelumenetelmän avulla, miten Suomen Lähetysseuran lähetyksrastien toimivat niitä käyttävien isosten ja rippikoululaisten mielestä. Suomen Lähetysseuran lähetyksrastit ovat rippikouluun kehitetty materiaalipaketti, jonka avulla rippikoulussa on mahdollista tutustua kansainväliseen lähetystyöhön ja erilaisiin lähetyskohteisiin toiminnallisten harjoitusten kautta. Tarkastelun kohderyhmänä ovat lähetyksrasteja vetävät isokset ja lähetyksrasteja kiertävät rippikoululaiset. Tähän rajaukseen päädyttiin yhdessä Suomen Lähetysseuran kanssa, joka on opinnäytetyön yhteistyökumppani. Suomen Lähetysseuran omilla resursseilla on aiemmin ollut mahdollista kartoittaa työntekijöiden näkemyksiä, muttei nuorten omia näkemyksiä. Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on saada rippikoululaisten ja isosten mielipide lähetyksrasteista Suomen Lähetysseuran tietouteen.

Yhteistyökumppanin edustaja kiteytti kotimaan kentällä tehtävän lähetystyön ja lähetyskasvatuksen tarpeen näin: Suomen Lähetysseura mahdollistaa seurakuntien lähetystyön ulkomailla. Suomessa toimiessaan Suomen Lähetysseura tukee seurakuntia missionaarisentyön kehittämisessä ja varainhankinnassa. Missionaarisentyön kehittäminen ja varainhankinta mahdollistavat monipuolisen ulkomaantyön, jossa autetaan niitä, jotka ovat maailmassa kaikkein heikoimmassa asemassa. Lähetyskasvatuksessa tuetaan lasten ja nuorten kehitystä ja vahvistetaan näköaloja globaaliin kirkkoon. (Niiles, henkilökohtainen tiedonanto 27.1.2020.)

2 OPINNÄYTETYÖN TARVE JA TAVOITE

2.1 Yhteistyökumppanin näkemys opinnäytetyöstä

Opinnäytetyön yhteistyökumppanina on Suomen Lähetysseura. Suomen Lähetysseuran tarve tähän opinnäytetyöhön nousi esille Diakonia-ammattikorkeakoulun Oske-torilta, jossa yhteistyökumppanin edustaja oli esittelemässä erilaisia harjoittelu- ja opinnäytetyömahdollisuuksia. Yhteistyöhenkilönä Suomen Lähetysseurasta toimi Jaakko Niiles. Niiles toimii Suomen Lähetysseuralla työnimikkeellä rippikoulu- ja nuorisotyön asiantuntija. Niilekseltä kyseltiin tarkempaa tietoa Suomen Lähetysseurasta ja lähetysrastiradasta. Näitä tietoja ei löydy nettisivuilta.

Suomen Lähetysseura on aiemmin kerännyt lähetysrastiradasta palautetta seurakuntien työntekijöiltä, mutta radan pääkohderyhmältä eli nuorilta ei palautetta ole ollut mahdollista kerätä Suomen lähetysseuran käytössä olevien resurssien puitteissa. Palaute on tärkeää, jotta Lähetysseura voi kehittää rastityöskentelyä tulevaisuudessa vastaamaan entistä paremmin seurakuntien tarpeisiin. Palautteen pohjalta materiaalia voidaan kehittää myös nuorille entistä mielekkäämmäksi ja merkitykselliseksi. (Niiles, henkilökohtainen tiedonanto 27.1.2020). Tämä on yhteistyökumppanimme puolelta tulevan tarpeen lähtökohta.

Suomen Lähetysseura on evankelisluterilaisen kirkon kansainvälinen toimija. Järjestö tekee kehitysyhteistyötä ja kokonaisvaltaista lähetystyötä. Suomen lähetysseuran kehitysyhteistyö sekä rauhan ja sovinnon hankkeet saavat ulkoministeriön tukea. Järjestö toimii luodakseen oikeudenmukaisempaa ja inhimillisempää maailmaa. (Suomen lähetysseura. Suomen lähetysseura.) Suomessa järjestettävää toimintaa on muun muassa lähetystyöntekijöiden seurakuntavierailut, keräysten järjestäminen kuten Kauneimmat Joululaulut ja muutama kesän rippileiri.

2.2 Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteiksi on asetettu Suomen Lähetysseuran tiedonkeruutarpeeseen vastaaminen, tutkimuksen tekijöiden oman tietämyksen kartuttaminen sekä yhteyden saaminen seurakuntiin ja erityisesti nuorisotyötä tekeviin työntekijöihin.

Suomen Lähetysseuran tiedonkeruutarve liittyy rippikoululaisten ja isosten lähetysrastiratakokemuksiin: tavoitteena on, että tutkimuksen tekijät sekä yhteistyökumppani saavat monipuolisen ja kattavan näkemyksen lähetysrastiradan toimivuudesta.

Lähetysrastiradan toimivuutta tarkastellaan lähetysrastiradan innostavan vaikutuksen näkökulmasta: missä määrin lähetysrastirata innostaa rippikoululaisia ja isosia tutustumaan lähetystyön teemoihin ja toimintaan? Entä tutustumaan aiheeseen entistä syvämmiin? Lisäksi selvitettiin, pitävätkö rippikoululaiset ja isokset lähetysrastirataa itselleen luontevana toimintamuotona. Myös kehitysideoita tiedusteltiin nuorilta: rippikoululaisilta erityisesti, mitkä rastit olivat toimivia ja miksi. Isosilta puolestaan pyydettiin palautetta lähetysrastien sisällön haltuun ottamisesta ja ohjaamisesta. Edellä mainitut seikat selvitettiin rippikoululaisille ja isosille pidetyistä haastatteluista.

Tarkastelu ei rajoittunut vain rippikoululaisten ja isosten haastatteluihin, vaan tutkimuksen tekijät havainnoivat itsekin lähetysrastiradan toteutusta: miten seurakunta toteuttaa lähetysrastiradan? Entä kuka ohjeistaa rasteja ohjaavat isokset työskentelyyn? Entä minkälaista infoa leiriläisille annetaan toiminnan aluksi ja mitä tapahtuu rastien jälkeen?

Isokset eroavat rippikoululaisista sen osalta, että isokset ovat entuudestaan sitoutuneet seurakuntaan ja sen toimintaan. Haluttiin kuitenkin selvittää, miten lähetysrastien kautta isosille voitaisiin tarjota uutta tietoa, uusia kokemuksia ja uutta innostusta. Lisäksi selvitettiin, miten materiaali palvelee heitä, millaiseksi sitä tulisi kehittää ja minkälaisia kehityskohtia isokset lähetysrastiradassa havaitsivat. Isosilta selvitettiin myös, millainen käsitys isosille jäi rippikoululaisten kokemuksesta lähetysrastirataa kohtaan.

3 TEOREETTISEN LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Suomen Lähetysseuran esittely

Suomen Lähetysseura on perustettu vuonna 1859. Järjestö on Suomen evankelisluterilaisen kirkon ja sen seurakuntien lähetysjärjestö. Toiminnan pohjalla on yhteinen usko Jumalaan, kuten Evankelis-luterilainen kirkko sen opettaa. (Suomen Lähetysseura. Toivon tiekartta.)

Suomen Lähetysseura tekee työtä oikeudenmukaisen ja inhimillisen maailman puolesta. Työtä tehdään 30 maassa yhdessä yli sadan kumppanikirkon ja -järjestön kanssa. Suomen Lähetysseura on Suomen suurimpia kehitysyhteistyötä ja lähetystyötä tekeviä järjestöjä. Järjestö saa ulkoministeriön rahoitusta kehitysyhteistyöhön. Lisäksi järjestö saa rahaa toimintaansa myös lahjoituksista, testamenteista ja jäseniltään. (Suomen Lähetysseura. Suomen Lähetysseura. Keitä olemme.)

Suomen Lähetysseura pyrkii rakentamaan maailmaa, jossa kaikki saisivat äänensä kuuluville. Tämä tapahtuu toimimalla osana paikallista yhteisöä, vuoropuhelulla ja paikallista osaamista tukemalla. (Suomen Lähetysseura. Suomen Lähetysseura. Keitä olemme.)

Suomen Lähetysseuralla on neljä arvoa, jotka ovat kaiken toiminnan pohjana: lähimmäisenrakkaus, oikeudenmukaisuus, vastuullisuus ja kumppanuus. Lähimmäisenrakkaus on työn perustana, ja lähimmäisenrakkauden kautta nousee pyyntö puolustaa heikkoja ja antaa omastaan muille. Oikeudenmukaisuuden periaate taas ohjaa ihmisoikeustyötä. Järjestö tekee työtä niiden kanssa, jotka ovat yhteiskunnasta syrjäytettyjä ja huonommassa asemassa. Vastuullisuus nousee esille, koska järjestö on vastuussa Jumalalle ja kaikille, joiden kanssa se työskentelee ja joiden puolesta se tekee työtä. Kumppanuus näkyy luottamuksena. Järjestö pyrkii olemaan luottamuksen arvoinen, koska muuten toimintaa ei olisi edes mielekästä jatkaa. Järjestö tarvitsee toimiakseen rahaa, ja sitä se saa kumppaneiltaan ja lahjoituksista (Suomen Lähetysseura. Kuinka toimimme. Arvot.)

3.2 Suomen Lähetysseuran lähetystrastirata

3.2.1 Tietoa lähetystrastiradasta

Lähetystrastirata on lähtökohtaisesti leikkimielinen kilpailu, johon osallistuvat ryhmät saavat pisteitä yhteistoiminnasta ja rastin osaamisesta. Suomen Lähetysseuran lähetystrastiratapaketti sisältää kahdeksan erilaista lähetystyöhön liittyvää rastia, joiden teemat liittyvät ilmastoon, rauhaan ja sovintoon, raamatunkäännöstyöhön, kristinuskon sanomaan, erilaisten ihmisten asemaan ja eriarvoisuuteen sekä rukoukseen. Näiden Lähetysseuran kehittämien rastien lisäksi osalla seurakunnista on käytössä myös omia rasteja, joita hyödynnetään lähetystrastipaketin rastien ohessa. Rasteja on suositeltavaa valita kerralla toteutettavaksi noin neljä tai viisi, jolloin rastityöskentelyyn kuluu ohjeistuksen mukaan aikaa noin tunti. Lähetystrastien tarkoituksena on, että nuoret tutustuisivat monipuolisesti lähetystyöhön ja että he voisivat kokea lähetystyön omakseen toiminnallisen rastiradan avulla. (Suomen Lähetysseura. Materiaalit. Rastityöskentely. Ohjeet rastirata-työskentelyä varten & Suomen Lähetysseura. Materiaalit. Rastityöskentely.)

3.2.2 Lähetystrastiradan käytännön toteutuksen ohjeistus

Suomen Lähetysseuran laatimien ohjeiden mukaan ennen lähetystrastirataa kannattaa pitää pieni alustus, jossa kerrotaan, mitä aiotaan tehdä ja avataan, mitä lähetystyö tarkoittaa. Lähetystrastiradan rastien suorittamiseen kannattaisi varata aikaa noin 10 minuuttia kutakin rastia kohden ja rastien välisiin siirtymisiin pari minuuttia. Rasteja kiertävien ryhmien optimaaliseksi kooksi Suomen Lähetysseura on määrittänyt 4–6 henkilöä, mutta rastien toteutusta voidaan soveltaa toimivaksi myös määritettyä isommille ryhmille. Suositellaan, että rastilta toiseen siirtymisen ilmoittaa mieluiten yksi henkilö: ilmoittamiseen ehdotetaan käytettävän kelloa tai muuta kilisevää välinettä.

Työskentelyn jälkeen on suositeltavaa pitää toteutukseen osallistuneelle ryhmälle työskentelyn purkutilaisuus tai purkukeskustelu, jossa käydään yhdessä läpi radan herättämiä ajatuksia ja tunnelmia. (Suomen Lähetysseura. Materiaalit. Rastityöskentely. Ohjeet rastiratatyöskentelyä varten.)

3.2.3 Opinnäytetyön pohjana leireillä käytetyt rastit

Leireillä oli käytössä yhteensä kuusi rastia. Osa rasteista oli käytössä molemmilla leireillä. Rastit ovat nähtävillä Suomen Lähetysseuran sivuilla (Suomen Lähetysseura. Materiaalit. Rastityöskentely). Seuraavaksi kuvaillaan yksityiskohtaisesti niitä rasteja, jotka leireillä olivat käytössä. Muita rasteja ei kuvailla.

Ilmatorastilla käsitellään ilmastonmuutosta. Teoriaosion lisäksi toiminnallisina tehtävinä ovat tietokilpailu ja vedenkantotehtävä. Vettä kannetaan tiskirättien avulla astiasta toiseen määrätyn ajan. Pisteitä saa kerätyn veden määrästä: mitä enemmän ryhmä kerää keräämään vettä astiaan, sitä enemmän ryhmä saa pisteitä.

Rauha- ja sovintorasti alkaa pienestä pohdintakysymyksestä: ”Mitä Jeesus opetti toisten ihmisten kanssa elämisestä?” Rastin teoriaosiossa kerrotaan Syyrian nykytilanteesta. Toiminnallinen osuus on palapeli. Palapeli kootaan niin, että yksi ryhmäläisistä peittää silmänsä ja on ainoa, joka saa koskea paloihin. Muiden on tarkoitus neuvoa, mihin paloja tulee laittaa ja näin saada palapeli kootuksi. Mitä enemmän paloja saadaan paikoilleen, sitä enemmän ryhmä saa pisteitä.

Raamatunkäännöstyörastin teoriaosiossa kerrotaan Raamatunkäännöstyöstä yleisesti. Lisäksi Thaimaan raamatunkäännöstyöstä kerrotaan yksityiskohtaisesti. Rastin tehtävänä on koota Kaste- ja lähetyskäsky annetuista lapuista. Tehtävään on liitetty myös kysymys: ”Mitä Jeesus kehottaa tekemään ja mitä hän lupaa meille?” Lopuksi rastissa on myös lisätietolaatikko.

Rukousrastilla käsitellään esirukousta. Rastin toiminnallisena osuutena on seurakunnan lähetystyöntekijälle kirjeen kirjoittaminen sekä esirukouksen koonti.

Köyhyys- ja eriarvoisuusrastilla ei käsitellä mitään tiettyä maata vaan köyhyyttä ilmiönä. Rastilla on kaksi tehtävää: ensimmäisessä tehtävässä on tarkoitus järjestää tärkeysjärjestykseen lappuja, joissa on elämän kannalta keskeisiä asioita. Lapuissa on sanoja kuten vesi, demokratia ja koulutus. Toinen tehtävä on koota jalkapallo annetusta tavaroista. Ohje neuvoo käyttämään materiaaleina kangassuikaleita ja muovipussia. Tarkoitus on koota pallo, joka kestää usean potkun voiman. Jokaisesta maalista saa pisteen.

Aids/Hiv-rastilla kerrotaan aidsista ja sen vaikutuksesta Etiopiaan. Rasti on tehty Tampereen eteläiselle seurakunnalle, koska Etiopia on seurakunnan lähetystyönkohde. Aids/Hiv-rastia ei löydy Suomen Lähetysseuran sivuilta, mutta se löytyy liitteestä 4. Rastissa kerrotaan, millaista alueella tehtävä lähetystyö on, jotta nuoret saavat kuvan, millaisiksi lähetystyönkohteena oleminen parantaa paikallisten oloja. Toiminnalliset tehtävät ovat tietovisa ja lääkepakkauksien etsiminen maastosta. Rastinpitäjä piilottaa sovitut pakkaukset ympäristöön, ja ryhmän tulee etsiä ne tietyn ajan puitteissa. Yleisohjeessa pyydetään etsimään vain yksi pakkaus, mutta leiriläisille annettiin tehtäväksi etsiä niin monta kuin mahdollista.

3.3 Lähetysrastiradan teoreettinen tausta

Luvussa käsitellään Suomen Lähetysseuran lähetysrastiradan luomisen taustalla olevia pedagogisia valintoja. Luvun tiedot pohjautuvat Suomen Lähetysseuran yhteyshenkilöltä saatuihin tietoihin.

Oppiminen on pedagoginen tapahtuma ja tapahtuu opetettavan asian, oppijan ja opettajan välisessä vuorovaikutuksessa. Suomen Lähetysseura tarjoaa tähän vuorovaikutukseen opetettavan aineksen, mutta oppimistapahtuma ja taustateoria riippuvat pitkälti lähetysrastit käyttöön ottavasta tahosta. (Niiles, henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2020.)

Lähetysrastien on tarkoitus luoda mahdollisimman monia näkökulmia opittavaan aiheeseen, ja niiden kautta lähetystyötä avataan oppijalle koko kirkon näkökulmasta. Lähetysrastien suunnittelussa on pyritty huomioimaan ilmiölähtöinen ja monipuolinen oppiminen sekä erilaisten oppijoiden vahvuudet. Lisäksi rastien on tarkoitus lujittaa ryhmähenkeä. Teorian mukaan oppimiseen tarvitaan tietty määrä faktapohjaista tietoa, mutta suunnittelijoiden ennakko-oletuksen mukaan rastien suorittajilla ei sitä kuitenkaan ennestään ole, joten rastit sisältävät siksi kattavan määrän tekstimuotoista tietoa. Lähetysrastit sisältävät enemmän ainesta kuin yhden kierroksen aikana on mahdollista pystyä omaksumaan, siksi kaikkien lähetysrastirastatutyöskentelyyn osallistuvien on mahdollista saada uutta tietoa lähetystyöstä. Näin ollen myös työskentelyä ohjaavien isosten ja työntekijöiden on mahdollista syventää tiedollista osaamistaan. (Niiles, henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2020.)

Lähetysrastityöskentelyyn kuuluu myös olennaisesti aloitustyöskentely sekä lopuksi purku. Aloitus- ja purkuvaiheiden toteuttaminen on työntekijän vastuulla. Alku- ja lopputyöskentely ovat tärkeitä vaiheita oppijan kokonaisvaltaisen käsityksen muodostumisen kannalta. Oppijan on siis tarkoitus muodostaa käsitys, jonka mukaan rastien tiedolliset ja toiminnalliset osuudet liittyvät olennaisesti lähetystyöhön ja ovat osa oppimisen kokonaisuutta: rastit eivät siis ole vain irrallisia hauskanpidon ja kilpailun kokemuksia. (Niiles, henkilökohtainen tiedonanto 22.9.2020.)

3.4 Toiminnallisuus

Aktiivinen toimiminen ja tekeminen voivat helpottaa uusien asioiden oppimista, ja toiminnallisuuden avulla ihmisen mieleen jää varmemmin muistijälki käsiteltävästä asiasta. Opetuksesta vastaavan kannattaa pyrkiä valitsemaan opetusmuodot opetusryhmän ja tilanteen luonteen mukaan. Nuoret tarvitsevat omaa aktiivista toimintaa oppimisen tueksi. Toisinaan ihmisten saattaa olla helpompaa lähestyä asioita konkreettisen tekemisen kautta puhumisen sijaan. Aktiivinen toiminta myös kehittää nuoren kokonaisvaltaista käsitystä itsestään ja kristillisestä uskosta. Myös opetustilanteen ilmapiiri vaikuttaa suuresti siihen, miten mielekkääksi oppijat kokevat oppimisen. (Pruuki 2010, 68.)

Rippikouluissa toiminnallisuutta toteutetaan muun muassa rastitoiminnalla, jossa rippikoululaiset kiertävät yksin tai pienissä ryhmissä erilaisia rasteja ja suorittavat niissä erilaisia tehtäviä (Pruuki 2010, 149). Toiminnallisuus on ajattelun näkyväksi tekemistä vuorovaikutuksen ja keskustelun, välineiden käytön ja toiminnan kautta.

3.5 Rippikoulu

Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon rippikoulu käydään pääsääntöisesti sinä vuonna, jolloin nuori täyttää 15 vuotta. Joka vuosi rippikoulun käy yli 80 prosenttia koko ikäluokasta. Rippikoulun käyminen on vapaaehtoista (Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Perhejuhlat. Rippijuhlat. Rippikoulu edeltää rippijuhlia), joten tuo vuosittainen

prosentti, joka ikäluokasta käy rippikoulun, kertoo siitä, että nuoret kokevat rippikoulun olevan merkityksellinen osa nuoruuden kehitysvaihetta.

Rippikouluun voivat osallistua kaikki, mutta konfirmointi edellyttää kirkkoon kuulumista. Vaikka rippikoulu käydään usein nuoruudessa, voi sen suorittaa myös aikuisena. Konfirmaatio edellyttää kirkkoon kuulumista, mikä puolestaan edellyttää kastetta, joten jos rippikoululainen ei vielä rippikoulun alkaessa ole saanut kastetta, voidaan hänet kastaa rippikoulun aikana hänen niin halutessaan. (Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Perhejuhlat. Rippijuhlat. Rippikoulu edeltää rippijuhlia.)

Suomen Evankelis-Luterilaisessa seurakunnassa käytävä rippikoulu kestää yleisimmin noin puolivuotta, jonka aikana rippikoululainen osallistuu seurakunnan toimintaan ja rippikouluopetukseen noin 80 tunnin ajan. Rippikoulu koostuu neljästä kokonaisuudesta, jotka ovat 1) teemapäivät, 2) jumalanpalvelus ja nuorisotoiminta, 3) intensiivijakso sekä 4) konfirmaatio. Intensiivijakso pitää sisällään yleensä pari lähipäivää sekä noin viikon kestävän leiriosuuden. (Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Perhejuhlat. Rippijuhlat. Rippikoulu edeltää rippijuhlia.)

Vaikka paljon puhutaan siitä, että ihmisten usko on maallistunut ja seurakunnan merkitys vähentynyt, tarjoaa rippikoulu kuitenkin nuorille turvallisen ympäristön, jossa he saavat pohtia monia oman elämänsä keskeisiä kysymyksiä. Rippikoulussa on keskeisimmillään kyse ihmisen ja Jumalan välisestä suhteesta, mutta myös ihmisen suhteesta laajemmin niin koko luomakuntaan kuin myös itseensä ja toisiin ihmisiin. Rippikoulussa nuoret saavat pohtia, minkälaista on hyvä elämä, miten kuuluisi elää oikein, entä mitä kristittyinä eläminen tarkoittaa. Rippikoulussa saa rauhassa pohtia ja ihmetellä elämää, kiittää ja rukoilla Jumalaa sekä miettiä myös omaa jumalasuhdettaan. (Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Perhejuhlat. Rippijuhlat. Rippikoulu edeltää rippijuhlia & Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017 & Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Tutki uskoa. Rippikoulu.)

Rippikoulusuunnitelmassa 2017 määritellään tavoitteeksi kehittää rippikoulua yhä nuorilähtoisemmäksi ja painotetaan jokaisen nuoren olevan ihme. Nuorten osallisuutta ja kuulluksi tuleamista halutaan tietoisesti vahvistaa, ja jokainen nuori tulisi kohdata omanlaisenaan yksilönä. Rippikoulun on myös tarkoitus vahvistaa niin nuorten kuin myös

perheiden kohtaamista sekä yhteisöllisyyttä. (Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017.)

3.6 Rippikoululainen

Rippikoululaiset ovat kehitysvaiheessaan murrosiän kynnyksellä tai jo murrosiän puolella: jokainen kehittyy omaan tahtiinsa. Nuoruuden vaiheeseen kuuluvat muutokset ja kasvu sekä erilaiset paineet voivat olla suuria ja haasteellisia niin nuorelle itselleen kuin myös hänen läheisilleen, mutta myös ohjaajille ja muille ihmisille, joiden kanssa nuori on tekemisissä. Nuoren elämään kuuluu iloa, mutta myös haavoittuvuutta ja epävarmuutta sekä myös pohdintaa siitä, kelpaako hän sellaisena kuin on. (Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017.)

Rippikoululainen on henkilö, joka on aloittanut rippikoulumatkansa. Rippikouluun kuuluu erilaisia intensiivijaksoja edeltäviä ennakkotapaamisia. Intensiivijakso voi olla leiritai päiväkoulumuotoinen. Koko rippikouluajan tavoitteena on antaa nuorelle kuva evankelisluterilaisesta kirkosta ja sen toiminnasta. Nuori saa rippikoulun jälkeen luvan konfirmaatioon, ja tämän myötä oikeuden olla täysivaltainen seurakunnan jäsen. (Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017.)

3.7 Isonen

Isonen on nuori, joka on käynyt rippikoulun ja hakeutunut isostoimintaan. Seurakunnat järjestävät isoskoulutusta. Isoskoulutuksen päätavoitteena on saada koulutettuja isosia tuleviin rippikouluihin. Isosia ei kuitenkaan pakoteta toimimaan isosina, sillä onhan isostoiminta vapaaehtoista. Kaikki eivät halua toimia isosina rippikouluissa, mutta haluavat kuitenkin osallistua koulutukseen ja näin saa tehdä. On tärkeää saada kaikenlaisia isosia mukaan toimintaan, koska jokainen on ihme ja jotta kaikki voitaisiin huomioida entistä paremmin, tarvitaan erilaisia ihmisiä isosiksi. (Isostoiminnan linjaus 2016.)

Isosen tärkeimpiä rippikoulun rooleja on rippikoululaisten ja työntekijöiden välisenä toimijana oleminen. Isokset ovat vapaaehtoisia, joille voidaan antaa mahdollisesti palkkio

vapaaehtoistyöstään. (Isostoiminnan linjaus 2016.) Isosella on erilaisia vastuita rippikoulussa. Yleisimpiä on erilaisten toimintojen ohjaus kuten iltaohjelmien ja Raamatun opetusryhmien ohjaus. Isosen tärkein tehtävä on kuitenkin rippikoulussa oleminen rippikoululaisia varten, heitä tukemassa ja kuuntelemassa ryhmänohjaajana.

3.8 Kirkon lähetyksestä

Lähetyksen pohjana on Raamatun Matteuksen evankeliumin lähetyksenkäsky (Matteus 28:18–20). Lähetyksenkäskyn voidaan ajatella olevan lähetyksen lähtökohtana ja sisältävän lähetyksen keskeisimmät perusteet ja tavoitteet. Lähetyksen perustan voidaan nähdä olevan osa Jumalan kolmiyhdistä olemusta sekä osa hänen pelastussuunnitelmaansa. Näin ollen ihminen on lähetyksessä Jumalan toiminnan välikappale, ja Jumalan lupaama pelastus kuuluu kaikille ihmisille kautta maailman. Lähetyksen tarkoituksena on levittää sanomaa Jeesuksesta, hänen toiminnastaan sekä kutsua kaikki maailman ihmiset toteuttamaan maailmanlaajuisia tehtäviä, jonka kaiken perustana on Jeesus. Lähetyksen on kokonaisvaltaista, jossa julistus- ja auttamistyö kulkevat käsi kädessä. Jumalan rakkaus välittyy toiminnan ja sanoman kautta ihmisille.

Lähetyksen toteuttamisen olennaisia sisältöjä ovat myös kaste ja opetus. Kaste- ja lähetyksenkäskyssä käsketään opettamaan ja kastamaan ihmisiä. Tätä käskyä on tulkittu eri tavoin, ja lähetyksen on muokkautunut näiden tulkintojen pohjalta sellaiseksi kuin se nykyään on. Lähetystyötä toteutetaan nykyään mm. Raamatun käännöstyönä ja auttamalla hädässä olevia. (Suomen Evankelisluterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetyksen. Sanoma kaikille kansoille.)

Ihmisoikeudet kuuluvat kaikille, ja kirkko pyrkii omalta osaltaan parantamaan maailmaa. Ihmisoikeustyöhön kuuluu dialogin ylläpitämistä ja rauhantien tekemistä. Ihmisoikeuksia parantavat myös köyhyyden vähentäminen ja koulutus. Lähetystyötä tehdään pääasiassa yhdessä paikallisten toimijoiden ja muiden lähetyksenjärjestöjen kanssa. Kaikkein olennaisin lähetyksen tiedettävä puoli on, ettei lähetyksen ole pakkokäännättämistä. Kaikki, jotka tarvitsevat apua, voivat sitä saada resurssien puitteissa ilman, että olisi pakkoa kääntyä kristityksi. (Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetyksen. & Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetyksen. Rauha ja ihmisoikeudet. & Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetyksen. Usein kysytyt.)

3.9 Lähetykskasvatus

Lähetykskasvatuksen muodot ja toteutustavat vaihtelevat riippuen siitä, minkäikäisien parissa työtä tehdään, koska eri-ikäiset oppivat eri tavoilla. Lapset oppivat luontaisimmin leikkien kautta: nuoret taas toiminnallisuuden avulla.

Lähetykskasvatuksen perimmäisin tarkoitus on antaa ihmisille tietoa lähetystyöstä ja kasvattaa lapsia ja nuoria kohti erilaisuuden hyväksyntää. Seurakuntien arjessa lähetykskasvatus ja muu kasvatustyö eivät välttämättä eroa toisistaan. Yleisesti kaiken kasvatustyön tavoitteena on tietynlaisten perusasenteiden opettaminen. Perusasenteisiin kuuluvat muun muassa toisten huomioiminen sekä erilaisten ihmisten ja kulttuurien kunnioittaminen. Lähetykskasvatuksen kautta voidaan tukea lasten kasvamista suvaitsevaisuutta ja globaalia ajattelua kohti. (Kilpi & Lehtonen-Inkinen 2001, 197–198.)

Uusimman rippikoulusuunnitelman oppisisällöissä lähetys ja kansainvälisen diakonia sidotaan yhteiseksi kokonaisuudeksi. Tämä tarkoittaa, että rippikouluun kuuluu lähetystyöstä puhuminen ja lähetystyön sisältöjen opettaminen jossakin muodossa. Lähetyksestä voi olla teemapäivä ennen intensiivijaksoa tai oppituokio leirin aikana. Elämä kristittyinä on elämistä lähetettynä. Kristityn tehtävänä on toteuttaa lähetystä. Rippikoulun aikana lähetystehtävää opetetaan rippikoululaiselle. (Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017.)

4 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA MENETELMÄT

4.1 Tutkimuskysymykset

Olemme rajanneet tutkintakysymyksemme neljään kysymykseen. Ensimmäinen: ”Minkälainen rippikoululaisten ja isosten kokemus lähetysrastiradasta on?” Mielestämme rippikoululaisten ja isosten lähetysrastiratakokemus on tärkeimpiä teemoja ja oman tiedonjanomme perustana. Siksi haluamme saada ensi käden tietoa nuorten lähetysrastiratakokemuksesta.

Toinen kysymys: ”Mitä rippikoululaiset mieltävät lähetystyön sisällöksi ennen kuin he ovat käyneet lähetysrastiradan ja millaiseksi puolestaan heidän käsityksensä muuttuu lähetysrastiradan myötä?” Valitsimme kysymyksen, sillä yhteistyökumppania kiinnostaa, mitä lähetysrastiradan sisällöt tarjoavat nuorille.

Kolmas kysymys on: ”Miten lähetysrastien kautta isosille voitaisiin tarjota uutta tietoa, uusia kokemuksia ja uutta innostusta?” Oletettavasti rippikoululaiset saavat paljon uutta tietoa, mutta entä isokset, joilla on jo entuudestaan tietoa lähetystyöstä: haluamme selvittää, miten isosten intoa lähetystyötä kohtaan voitaisiin lisätä.

Neljäs kysymys on: ”Minkälaisen kuvan rippikoululaiset saavat lähetysrastiradan avulla lähetystyöstä, lähetyskohteista ja lähetystyön nykyisistä muodoista?” Oletettavasti kaikilla nuorilla ei ole samanlaisia mielikuvia lähetystyöstä, siksi haluamme saada haastatteluiden avulla selville, millaiseksi tämä näkemys on muokkautunut lähetysrastiratyöskentelyn jälkeen. Nuoret saavat paljon tietoa lyhyessä ajassa, ja me haluamme tietää, mitä nuorille jäi päällimmäiseksi mieleen.

4.2 Teemahaastattelu menetelmänä

Yleisimpiä tutkimushaastattelumenetelmiä on teemahaastattelun pitäminen. Teemahaastattelun kysymykset liittyvät teemoihin, joista halutaan tietoa.

Yleensä kysymysten ja niiden teemojen valintaa ohjaavat tutkimuksen vähimmäistavoitteet. (Vilkkä 2015, 124.)

Teemahaastattelun kysymysten esittämisjärjestyksellä ei ole suurta merkitystä, joten haastattelijan on mahdollista luotsata keskustelua siten, että keskustelu tuntuu mahdollisimman luontevalta kustakin haastateltavasta (Vilkkä 2015, 124).

Haastattelukysymykset on hyvä esittää ensin sellaiselle, joka ei ole tutkimuksessa mukana, jotta haastattelukysymysten toimivuutta ja selkeyttä saadaan testattua ennen varsinaisten haastatteluiden pitämistä. Teemahaastattelun kysymysten tulisi olla mahdollisimman yksiselitteisiä, jolloin haastateltavan on helppoa vastata niihin. (Vilkkä 2015, 130.) Siksi kävimme haastattelukysymykset läpi kahden nuoren kanssa ennen varsinaisia haastatteluja. Kyseisten nuorten mielestä kysymykset olivat toimivia ja ymmärrettäviä.

Haastatteluiden kysymysrungot löytyvät liitteistä 1 ja 2. Pohdimme yhdessä yhteistyökumppanin kanssa toteutusmuotoa, ja vaihtoehtoina olivat haastattelu- ja kyselytutkimus. Haastattelumuotoiseen toteutukseen päädyttiin haastattelun luontevuuden vuoksi. Lisäksi ajateltiin, että haastattelemisen ansiosta tutkimukseen osallistuvat pystyisivät tuomaan ajatuksiaan esille paremmin kuin kyselytutkimuksen kautta.

Yhteistyökumppanin kanssa käydyistä keskusteluista nousi esille, että yleisen kokemuksen mukaan nuoret ilmaisevat lähtökohtaisesti itseään parhaiten sanallisesti ja kehonkielillä, eivätkä he niinkään koe luontevaksi ajatusten ilmaisua kirjallisesti.

Haastateltavat eivät saa kysymyspaperia, vaan haastatteliija kertoo kysymykset suullisesti. Kysymykset muokkautuivat haastattelijan puhettavan ja haastateltavan tarvitseman johdattelun mukaan. Koska kysymykset oli muotoiltu mukautuviksi, kysymyksiin oli mahdollista vastata monesta näkökulmasta, joten haastateltavan oli mahdollista kertoa näkemyksistään itselleen sopivimmasta näkökulmasta.

Haastattelimme kahdelta eri leiriltä kaiken kaikkiaan 7 isosta ja 8 rippikoululaista eli pidimme yhteensä 15 syvällistä teemahaastattelua. Alun perin olimme keskustelleet yhteistyökumppanimme edustajan kanssa, että tekisimme haastattelut kolmella leirillä ja jokaiselta näistä leireistä haastateltaisiin kolmea isosta ja kolmea rippikoululaista, jolloin haastatteluita olisi tullut yhteensä 18. Koronatilanteesta johtuen pystyimme osallistumaan vain kahdelle leirille, joten päätimme lisätä näillä leireillä toteutettavien

haastatteluiden määrään muutaman haastattelun lisää. Muutoksesta huolimatta haastatteluja pidettiin lähes yhtä monta kuin haastatteluja oli alun perin tarkoitus pitää.

Haastattelunauhoituksia kertyi yhteensä noin 85 minuuttia, joista isosten haastatteluiden kokonaiskesto on noin 50 minuuttia ja rippikoululaisten haastatteluiden kokonaiskesto noin 35 minuuttia.

Täysi-ikäiset voivat itse päättää osallistumisestaan tutkimukseen, mutta alaikäisten on pyydyttävä vanhemmiltaan lupa tutkimukseen osallistuakseen, joten seurakuntien työntekijät antoivat ennakkotapaamisten aikana rippikoululaisille ja isosille laatimamme lupalaput kotiin vietäviksi. Lupalapun pohja on liitteessä 3.

Leireillä lupalapun palauttaneilta kysyttiin, ketkä haluavat osallistua haastatteluihin. Isokset olivat lähes kaikki valmiita haastateltaviksi. Haastatellut isokset valikoituivat isoskokemuksen mukaan, niin että haastateltavina on eri vuosien isosia. Rippikoululaisten valinta tapahtui heidän vapaaehtoisuuteensa pohjautuen.

4.3 Havainnointi tutkimusmenetelmänä

Suomen Lähetysseura toivoi, että haastatteluiden lisäksi leirillä mukana oleva tutkija havainnoi lähetysrastiratapaketin käyttöä. Seuraavaksi käsitellään havainnoinnin teoriaa, mutta havainnoinnin tuloksia käsitellään luvussa 5.5.

Havainnoinnin avulla tutkijan on mahdollista saada tietoa alkuvalmisteluista ja loppu-työskentelystä sekä toiminnanaikaisesta ilmapiiristä. Lisäksi tutkija voi havainnoimalla selvittää nuorten toiminnan aikana tapahtuvaa kommentointia. Havainnointi siis tarkoittaa haastatteluista saatua tietoa.

Havainnoimalla saadaan välitöntä informaatiota yksilöiden ja ryhmien toiminnasta. Tällaisen välittömän havainnoinnin avulla on mahdollista tarkastella tapahtumia niiden luonnollisen ympäristön rajoissa.

Muodoltaan havainnointi sopii hyvin laadullisten tutkimusten tekemiseen. Havainnoija voi joko itse osallistua toimintaan tai seurata toimintaa sivusta. Havainnoijalla on hyvä olla taustatietoa havainnoitavasta asiasta, jotta hänen on mahdollista keskittää

huomionsa havainnoitavan asian olennaisiin piirteisiin. (Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka, 2006.)

Koska tavoitteena oli saada luotua nuorille turvallinen tunne havainnoinnista ja haastattelusta, toinen meistä osallistui leirille sen alusta lähtien, eikä vain rastiratapäiväksi. Myös koronatilanteen takia seurakunnat toivoivat meidän osallistuvan koko leirille, sillä leirillä vieraileminen ei ollut suotavaa, joten tältä osin oli myös hyvä, että olimme jo etukäteen suunnitelleet osallistumista leirille sen alusta lähtien.

4.4 Analyysimenetelmä

Päätimme analysoida haastattelut teemoittelun ja sisällönanalyysin avulla.

Sisällönanalyysin tärkeimpänä tarkoituksena on saada nostettua tekstistä esille sen olennaisin sisältö tiivistetysti, kuitenkin niin, ettei aineiston informaatioarvo kärsi (Leinonen, 2018). Tätä tutkimusta ei verrata aiemmin tehtyihin vastaaviin tutkimuksiin, siksi aiemmin tehdyllä tutkimuksella ei ole vaikutusta tämän tutkimuksen aineiston analysointiin.

Haastattelut tehtiin kahdella kesän 2020 rippikoululeirillä. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin tekstimuotoon. Litteroinnin jälkeen vastaukset teemoiteltiin neljään kategoriaan, jotka ovat: (1) kokemus rastiradasta, (2) Lähetysrastirataa edeltävä käsitys lähetystyöstä ja lähetysrastiradan jälkeinen käsitys lähetystyöstä, (3) isosten innostusta ja tiedon karttumista, (4) kehitysideoita. Teemoittelun avuksi käytettiin tutkimuskysymyksiä ja opinnäytetyön yleistä tavoitetta.

5 TULOKSET

Opinnäytetyön tulokset on jaettu kahteen osuuteen, joista ensimmäisessä kerrotaan haastatteluiden tulokset ja toisessa taas havainnoinnin tulokset. Nuorten tunnistamattomuus opinnäytetyöstä on tärkeää, joten haastatteluiden tuloksia esiteltäessä ei käytetä

suoria lainauksia. Tähän ratkaisuun päädyttiin siksi, että tulokset on mahdollista esittää laadukkaasti myös ilman suoria lainauksia.

Haastatteluiden rungot löytyvät opinnäytetyön lopusta, liitteistä yksi ja kaksi. Liitteistä löytyvät haastattelurungot toimivat keskustelun pohjana, mutta kysymysten järjestystä ja sanamuotoa mukautettiin jokaiseen haastattelutilanteeseen sopiviksi. Nuoret ovat erilaisia, joten haastattelutilanteetkin ovat yksilöllisiä. Haastattelijan on tärkeää pystyä mukautumaan erilaisiin tilanteisiin, jotta haastattelutilanne tuntuisi turvalliselta kaikkien mielestä.

5.1 Haastateltavien yleinen kokemus lähetyrastiradasta

Haastatteluissa kysyttiin isosilta ja rippikoululaisilta sitä, minkälainen kokemus heille jäi lähetyrastiratoiminnasta. Lisäksi isosilta kysyttiin heidän näkemystään siitä, piti-vätkö rippikoululaiset rasteista. Kaikki vastanneet kokivat lähetyrastiradan olleen pääosin mukava ja asteikolla yksi – viisi nuoret sijoittivat arvionsa radan mielekkyydestä neljän ja viiden välille.

Isosten kokemusta lähetyrastiradasta kartoitettiin kysymyksillä: ”Miten hauskaa rastia oli vetää?” ”minkälainen tuntuma työskentelystä jäi?” ja ”millaiseksi arvioit rastin vetämisen omalta osaltasi?”. Lisäksi isosilta kysyttiin: ”Millaiseksi arvioit rippikoululaisten kokeneen toiminnallisen osuuden?” Rippikoululaisille esitetyt kysymykset olivat: ”Mikä oli hauskaa?” ”minkälainen tuntuma lähetyrastiradasta jäi?” ja ”millaiseksi koit toiminnalliset tehtävät?”.

5.1.1 Isosten kokemus

Isot kertoivat toiminnallisten tehtävien olleen rastin hauskin osuus. Pääosin heidän vastauksissaan tämän perusteluksi he kertoivat, että rippikoululaisten touhuilun ja tohe-loinnin seuraaminen oli hauskaa, mutta myös että rippikoululaiset olivat heidän mielestään myös pohtineet ja sanoittaneet ajatuksiaan rastien aiheista hyvin. Lisäksi hauskaksi osuudeksi mainittiin Hiv/aids-rastin lääkepakkauksien piilottaminen ja lääkepakkauksien etsimisen seuraaminen.

Tärkeimpiä isosten kokemukseen vaikuttaneita asioita olivat rastien tuttuus ja rastien ohjaamisen hauskuus. Vaikka osa isosista olikin jo aiemmin ohjannut rasteja, oli rastien ohjaaminen heidän mielestään silti mukavaa. Kaikkien haastateltujen isosten mielestä työskentelyn paras puoli oli tärkeän tiedon välittäminen rippikoululaisille sekä oppimansa jakaminen muille.

5.1.2 Rippikoululaisten kokemus

Haastatteluiden perusteella lähetystrastirata oli rippikoululaisille mielekäs ja hauska kokemus. Kaikki haastatellut rippikoululaiset kertoivat pitäneensä lähetystrastiradasta ja rastien toiminnallisista osuuksista, mutta rastien informaatio-osuudet kaipaavat vielä heidän mielestään kehittämistä.

5.1.3 Ryhmätyö

Rippikoululaisten ryhmätyön sujuvuutta kartoitettiin muun muassa kysymällä, mikä heidän ryhmässään toimi hyvin. Rippikoululaiset mainitsivat ryhmätyön myös silloin, kun heiltä kysyttiin yleisesti, mikä rastiratatyöskentelyssä oli tärkeää. Myös isokset puhuivat rippikoululaisten ryhmätyöskentelystä, mutta suoraa kysymystä tästä aiheesta ei heille esitetty.

Haastatellut rippikoululaiset korostivat vastauksissaan ryhmätyön tärkeyttä. Eräs haastatelluista rippikoululaisista totesi ryhmätyön olleen lähetystrastiradan suorittamisen kannalta erityisen tärkeää. Tätä mielipidettä hän perusteli rastien luonteella: rastit on suunniteltu joukkueille, eikä siksi yksilötehtäviä ole.

Rippikoululaisilta kysyttiin, mikä heidän mielestään onnistui heidän ryhmältään parhaiten. Saaduissa vastauksissa korostuvat ryhmätyöskentelyn sujuvuus, kommunikointi, rauhallinen suhtautuminen tehtäviin sekä toimiva vuorovaikutus. Kuitenkin osa kertoi myös ryhmässä olleen erinäisiä haasteita, mutta silti he arvioivat ryhmän onnistuneen työskentelyssä riittävän hyvin.

5.1.4 Isosten näkemys rippikoululaisten mielikuvasta

Rastejaan pitäessään isokset havainnoivat rippikoululaisten tunnelmia. Haastattelussa isosilta kysyttiin, mitä mieltä he arvelivat rippikoululaisten olleen. Vastaajien puheesta kävi ilmi, että he ajattelivat rippikoululaisten pitäneen rastien toimintaosuuksista.

Lisäksi isokset kertoivat toisten ryhmien tarvinneen paljon tukea tehtävien aloittamiseen ja toisten ryhmien taas pursunneen ideoita heti toiminnan aluksi. Ryhmien välisten erojen ilmeneminen oli isosten mielestä luonnollista.

Osa isosista kertoi rippikoululaisten lähteneen rastiltaan nauraen ja eräs isonen kertoi yhden ryhmän todenneen, että kyseinen rasti oli paras. Isokset korostivat puheissaan sitä, kuinka hienoa oli nähdä rippikoululaisten tekevän yhteistyötä ja keksivän yhdessä ratkaisuja rastien tehtäviin. Isosten puheista havaittiin myös se, että heistä rastien toiminnalliset osuudet olivat siinä mielessä hyviä, että rippikoululaiset saivat käyttää toteutuksissa luovuutta ja samalla heillä oli mahdollisuus pitää hauskaa ja syventää ryhmätyökentelytaitojaan.

5.2 Käsitys lähetystyöstä ennen lähetysrastirataa ja sen jälkeen

Haastattelussa rippikoululaisilta kysyttiin kaksi lähetystyöhön liittyvää kysymystä: toisessa kysyttiin, minkälainen ennakkokäsitys heillä oli lähetystyöstä: toisessa, miten heidän käsityksensä muuttui rastit käytyään. Vastaavasti isosilta kysyttiin, minkälainen heidän käsityksensä lähetystyöstä oli ennen lähetysrastirataa ja miten heidän näkemyksensä muuttui lähetysrastin ohjattuaan.

5.2.1 Isosten käsitykset

Suurin osa isosista oli jo aiemmin ohjannut lähetysrasteja. Kaikilla isosilla on vahva käsitys siitä, mitä lähetystyö pääpiirteissään on. Isokset kuvailevat, että lähetystyö on monipuolista auttamista ja kristinuskon levittämistä. Auttamisen tapoja on monia ja lähetystyön kohteina ovat muun muassa köyhät ja sairaat sekä eriarvoisuuden tasoittaminen.

Isosten tiedossa oli myös, että lähetystyötä tehdään laajalti ja useassa maassa. Kaikki isokset pitivät lähetystyötä pohjimmiltaan positiivisena toimintana.

5.2.2 Rippikoululaisten käsitykset

Rippikoululaisten ennakkotieto lähetystyöstä perustuu pitkälti koulussa opittuun.

Useimmat kuvasivat lähetystyön olevan vain tapa levittää uskoa. Monelle tuli uudeksi tiedoksi lähetystyön todellinen laajuus. Muutama sanoi tienneensä etukäteen, että lähetystyössä autetaan ihmisiä. Eräs kertoi, että ajatteli lähetystyön olevan Unicefin kaltaista toimintaa. Nekin rippikoululaiset, jotka tiesivät lähetystyöstä jotain entuudestaan, kokivat lähetysrastien laajentaneen heidän tietämystään entisestään.

Lähetysrastien kiertämisen jälkeen kaikki rippikoululaiset kuvailivat lähetystyön olevan monipuolista auttamista, jonka keskeisintä ydintä ovat muiden auttaminen ja kaikkien elinolojen parantaminen, mutta myös Jumalan sanan levittäminen. Lisäksi rippikoululaiset kokivat saaneensa vahvistavaa tietoa siitä, että heidän on omalla toiminnallaan mahdollista vaikuttaa asioihin: tärkeimmiksi asioiksi he nostivat esille ilmastonmuutoksen ja tasa-arvon.

5.3 Isosille innostusta ja tiedon karttumista

Haastattelukysymyksiä suunniteltaessa haluttiin isosilta saada tietoa muun muassa siitä, mikä lähetysrasteissa innostaa heitä ja miten heille voitaisiin lähetysrastien kautta tarjota uutta tietoa. Isosten haastattelurungon kysymys: ”Mitä uutta opit ja oivalsit?” on suoraan sidoksissa innostuksen ja tiedon karttumisen kategoriaan. Isokset kertoivat saamastaan uudesta tiedosta sekä innostuksestaan myös kuultuaan seuraavat kysymykset: ”Mikä lähetysrastiratatyöskentelyssä oli sinusta tärkeää?” ja ”Muuttuiko ajatuksesi lähetystyöstä työskentelyn kautta?”

Monelle isoselle lähetysrastit olivat entuudestaan tuttuja, koska lähetysrastit ovat olleet käytössä heidän omassa rippikoulussaan, isokoulutuksessaan tai aiemmilla leireillään, joilla he ovat olleet isosina. Osa oli ennenkin ohjannut lähetysrastiratoimintaa, mutta osa oli ensimmäistä kertaa itse ohjaamassa lähetysrastia. Isokset kokivat rasteilla olevat informaatio-osiot tärkeiksi ja kertoivat saaneensa niistä myös itse uutta tietoa tai vähintäänkin syvennystä jo aiemmin tietämäänsä.

Uutta tietoa isokset kertoivat saaneensa muun muassa Raamatun käännöstyöstä ja siitä, monelleko kielelle Raamattu on käännetty. Lisäksi isokset kokivat saaneensa myös syventävää tietoa keinoista, joilla esimerkiksi eriarvoisuutta ja köyhyyttä voidaan vähentää ja kuinka lähetystyön kautta voidaan auttaa ihmisiä kaikkialla maailmassa ja rakentaa rauhaa.

5.4 Kehitysideat

Isosten haastattelukysymykset löytyvät haastattelurungosta: rastilla annettiin tietoa lähetystyöstä ja lähetysrastimateriaalissa oli ohjeistus toiminnallisen tehtävän toteuttamiseen.

Rastilla rippikoululaisille kerrottiin lähetystyöstä. Haastattelussa heiltä kysyttiin, mikä oli kiinnostavaa, oliko jokin epäselvää tai haastavaa, entä oliko rastien infoteksti helposti ymmärrettävää. Nuorilta saadut kehitysideat on koottu tähän lukuun.

Haastatteluissa rippikoululaiset ja isokset nostivat esille muutamia selkeitä kehityskohtia lähetysrastiradasta. Varsinkin isokset mainitsivat pääkehityskohteeksi informaatio-osion tekstien pituuden. Heidän mielestään tekstiä pitäisi lyhentää, mutta tekstistä ei pitäisi kuitenkaan karsia olennaisia asioita. Myös rippikoululaisten mielestä, joiden rastien tekstit olivat liian pitkiä ja he miettivät tekstien lyhentämisen mahdollisuutta.

Erityisesti rastien Köyhyys ja eriarvoisuus, Ilmastonmuutos ja Raamatunkäännös informaatio-osuuskien pituus saivat kritiikkiä sekä isosilta, että rippikoululaisilta. Monet sanoivat tekstien olleen pääosin hyviä ja mielenkiintoisia, mutta toivoivat kuitenkin niiden tiivistämistä aiheen kannalta tärkeimpien faktojen ympärille, jotta niiden luku- ja kuuntelukokemus olisi nykyistä mieltäisempi. Raamatunkäännösrastilla nousi esille myös tekstin muotoilu. Tekstissä olevien lauseiden keskellä on korostettuja sanoja: korostetut sanat saattavat hämätä lukijaa katkaisemaan lauseen väärästä kohdasta. Lauseen keskeyttäminen väärästä kohdasta puolestaan saa kuuntelukokemuksesta epäselvän.

Kaksi isosta kertoi, että esimerkiksi Raamatunkäännösrastilla isokset olivat joutuneet jättämään Thaimaasta kertovan osuuden pois, jotta olivat ehtineet kertomaan ryhmille Raamatun kääntämiseen liittyvän perusosuuden. Jos Thaimaan osuutta ei olisi jätetty pois, niin toiminnalliselle osuudelle ei olisi jäänyt riittävästi aikaa. Toinen isonen puolestaan kertoi joutuneensa lukemaan Köyhyys ja eriarvoisuus –rastin informaation liian nopeasti, jolloin hänelle jäi sellainen tunne, etteivät kaikki rippikoululaiset välttämättä saaneet asiasta selvää tai ehtineet sisäistämään kuulemaansa. Tämän rastin teksti sai kritiikkiä epäselvyydestä ja huonosta kieliopista.

Isonen oli joutunut lukemaan tekstin monta kertaa itsekseen, jotta ymmärsi suunnilleen, mitä kirjoituksella tarkoitetaan. Hän oli myös joutunut lukemaan tekstin omin sanoin leiriläisille, että nämä ymmärtäisivät tekstin sanoman.

Isokset antoivat palautetta Rauha ja sovinto –rastin toiminnallisesta osuudesta, jossa rippikoululaisten tehtävänä oli koota palapeli. Isosten kertoman mukaan toiminnallisen osuuden ajankäytön ohjeistus on huono: rastin tietojenlukuun ei mene kauaa ja rastin palapelin tekoon on annettu kolme minuuttia. Ohjeisiin voitaisiin kirjoittaa, että palapelin kokoamista voi jatkaa pidempään, jos palapeli ei ole valmis kolmessa minuutissa. Vaihtoehtoisesti jos palapeli saadaan koottua kolmessa minuutissa, voi toinen henkilö ryhtyä sokean rooliin, ja palapelin kokoaminen voidaan aloittaa alusta.

Ilmastonmuutosrastilla koettiin tietovisa joko tylsäksi tai haastavaksi, koska vastaukset piti arvata. Vaikka tekstistä on apua tietovisaan, ei tekstiä muisteta, koska sitä on kuunneltavana paljon ja koska kysymykset perustuvat lukumääriin. Tietovisa perustuu nippeletietoon, jota kukaan ei ole aikaisemmin tullut ajatelleeksi, ja siinä on sen viehätys, mutta myös vaikeus.

Haastatteluissa kävi ilmi, että Aids/hiv-rasti oli hyvä. Rastin tietovisakysymyksissä oli hieman hankalaksi muotoiltu kysymys, mutta muuten rasti ei saanut kehityspalautetta. Siksi voisi olla hyvä, että tämä rasti pääsisi mukaan viralliseen rastiratapakettiin.

Haastatteluissa nousi useasti esille miete: ”Onko rastien sisältämä informaatio ajantasaista?” Rastien informaatiota voitaisiin esimerkiksi päivittää, vaikka vuoden tai parin välein. Vaihtoehtoisesti voitaisiin tarjota lisäteksti, jossa on ajantasaista tietoa

käsittelystä maasta tai ilmiöstä. Joka tapauksessa tekstien ajantasaisuus olisi hyvä tarkistaa tasaisin väliajoin.

5.5 Havainnointi

Teemahaastatteluiden lisäksi käytimme toisena tutkimusmenetelmänä havainnointia. Vallitsevan koronatilanteen takia seurakunnat toivoivat, että vain toinen meistä osallistuu leireille. Kiitämme Tampereen Eteläistä seurakuntaa ja Töölön seurakuntaa siitä, että saimme toteuttaa opinnäytetyömme tiedonkeruun seurakuntien leireillä.

Tämä havainnointiosuus pohjautuu toisen meistä tekemiin havainnointeihin rastiradan toteutuksesta leireillä. Havainnoinnin aluksi olimme pohtineet asioita, joita haluamme havainnoida. Keskityimme huomaamaan, millä mielellä kaikki ovat mukana tekemässä rasteja. Havainnoimme erityisesti, miten työntekijä toimii isosten ja leiriläisten ohjeistamisessa. Halusimme seurata ulkopuolelta, miltä kokonaisuus näyttää ja tuntuu. Suurin syy haluumme havainnoida oli saada lisätietoa rastien toimivuudesta ja miten niitä todellisuudessa leirioloissa käytetään. Ilman havainnointia haastattelukysymyksiä olisi pitänyt olla enemmän tai meidän olisi tarvinnut haastatella työntekijää saadaksemme peruskuvaa rastien käytöstä leirillä.

5.5.1 Tampereen Eteläinen seurakunta

Tampereen Eteläiselle seurakunnalle on Suomen Lähetysseura tehnyt ylimääräisen rastin. Seurakunta pyysi sellaista, koska seurakuntalaiset halusivat lisätä rastirataan rastin, joka kertoo nuorille juuri heidän seurakuntansa lähetyskohteesta ja lähetyskohteen saamasta avusta. Seurakunnan lähetystyön kohdemaana on Etiopia ja rastin teemana on Aids/Hiv.

Tampereen leirille oli valikoitunut Aids/Hiv-rastin lisäksi muita rasteja. Rastien teemoina olivat vammaisuus, köyhyys ja eriarvoisuus, ilmastonmuutos sekä rauha ja sovinto.

Leirin nuorisotyöntekijä vastasi rastien valinnasta ja rastien ohjeistamisesta. Leirin rastien valinnan taustalla oli niiden sisältämä toiminnallinen tekeminen. Yleensä leirin

nuorisotyönohjaaja on pitänyt lähetysrastiradan leirin loppupäässä, mutta tällä kertaa rata pidettiin tavallista aikaisemmin, jotta opinnäytetyön tutkimushaastatteluiden pitämiseksi jäisi tarpeeksi aikaa.

Nuorisotyöntekijä varasi hyvin aikaa isosille, jotta he kerkeävät tutustumaan valittuihin rasteihin. Isosia oli viisi, joten jokainen isonen sai yhden rastin vastuulleen. Koko isosporukka kävi läpi kaikkien pidettävien rastien sisällön. Sitten isokset saivat toivoa pidettävää rastia. Rastien jakamisesta ei syntynyt kiistaa. Rastien jakamisen jälkeen jokainen sai lukea ja perehtyä rastiinsa rauhassa.

Nuorisotyöntekijä koki tärkeäksi, että jokainen isonen ymmärtää rastinsa keskeisen opeuksen, siksi keskeisestä sanomasta keskusteltiin, kunnes se oli selvillä. Lisäohjeeksi isosille sanottiin, että tekstit saa lukea rippikoululaisille omin sanoin ja että rastin toimintaa sovelletaan viiden hengen ryhmille. Lisäksi lähetysrastiradassa oli mukana pisteytys, ja jokaiselle rastille oli varattu 12 minuuttia toiminta-aikaa. Suoritus aika ei kuitenkaan vaikuttanut pisteytykseen.

Nuorisotyöntekijä ohjeisti rippikoululaiset lähetysrastirata työskentelyyn. Hän kertoi heille ensin lähetystyöstä lyhyesti. Sitten hän kertoi lähetysrastiradan toiminnasta. Rastit pidettiin ulkona lukuun ottamatta köyhyys ja eriarvoisuus – rastia, joka pidettiin sisällä, jotta materiaalit pysyisivät mahdollisimman puhtaina. Leirin apuopettajat vastasivat siirtymisten ilmoittamisesta.

Lähetysrastityöskentelyn lopetus oli lyhyt. Lopetuksessa kysyttiin rippikoululaisilta vastaus ainoastaan kysymykseen: ”Mitä lähetystyö on?” koska aikaa ei ollut isoon purkuun. Lähetysrastirata pidettiin torstaina, ja lauantaina pidettiin siihen liittyvä yksityiskohtainen purku, jossa jokainen rasti käytiin läpi. Nuorisotyöntekijä johti purkutilaisuuden keskustelua, jossa oli melko hiljaista. Rippikoululaisilta kysyttiin muun muassa, mitä he muistavat ja mikä oli rastin ydinsanoma. Myös isokset osallistuivat purkuun ja saivat kertoa omat kokemuksensa rastien vetämisestä.

Lähetysrastiradan pitämisen aikana huomattiin, että ilmastonmuutos – rastin toiminnan toteutukseen kuluu paljon aikaa, minkä vuoksi isokset joutuivat lukemaan rastin tietotekstin nopeasti. Toisaalta rauha ja sovinto – rastiin kului aikaa aivan liian vähän aikaa,

mutta rastin pituutta saatiin pidennettyä, kun ryhmien annettiin koota palapeli useaan kertaan.

Aids/Hiv – rastilta ryhmät etsivät lääkepakkauksia. Lääkepakkauksia esittivät isot nopat. Yhden pakkauksen sijaan rastilaiset etsivät kaikkia lääkepakkauksia. Monen lääkepakkauksen etsiminen pidensi rastin pituutta sopivasti.

Joka rastilla ryhmät tekivät annettuja tehtäviä ja kuuntelivat. Rastitunnelma oli hyvä. Rastienpidon jälkeen Isosilta tiedusteltiin, miten rastit heidän mielestään onnistuivat: vastaukset olivat melko positiivisia. Tietenkin rippikoululaisten joukossa on niitä, joita on vaikea saada innostumaan, mutta siitä huolimatta kaikki osallistuivat työskentelyyn. Ilmastonmuutos – rastia pitänyt isonen oli väsynyt rastinpidon jälkeen, koska hän oli joutunut vetämään rastiaan kiireessä, jotta saisi kaikki asiat mahtuisivat 12 minuuttiin. Lisäksi hänen täytyi heti olla valmiina seuraavaa ryhmää varten.

Havainnointi osoitti, että hyvin perehdytetyt isokset suhtautuivat toiminnan ohjaamiseen itsevarmasti. Itsevarmasti johdettu toiminta puolestaan sujui siten, että ohjaajalle jäi levähtämisaikaa.

Huomionarvoista on myös rastienpurun ajankohta. Jos purku pidetään eri päivänä kuin lähetysrastirata, on todennäköistä, että keskustelua syntyy vähemmän kuin jos purku pidettäisiin samana päivänä kuin lähetysrastiradan. Kun asiat ovat tuoreessa muistissa, on helppo löytää vastauksia ja mietteitä radasta.

5.5.2 Töölön seurakunta

Töölön seurakunnan diakoni vastasi lähetysrastien valinnasta ja vetämisestä. Hän on aikaisemminkin käyttänyt lähetysrasteja. Osa isosista tunsivat entuudestaan lähetysrastit, mutta kaikille ne eivät olleet tuttuja. Valitettavasti alkuperäinen materiaali oli päätynyt toisen leirin matkaan, joten rasteja jouduttiin soveltamaan tietyiltä osin. Valitut rastit olivat ilmastonmuutos, rauha ja sovinto, köyhyys ja eriarvoisuus, rukous sekä Raamatun käännöstyö. Rastit valikoituivat sen mukaan, mitkä olivat sovellettavissa ja minkä piitöön löytyi tarvikkeet. Rastien kestoksi suunniteltiin 10 minuuttia ja rastien siirtymäksi 2 minuuttia. Osa lähetysrasteista pidettiin sisällä ja osa ulkona. Kiertäviä ryhmiä oli 4.

Rasteja oli pitämässä isokset ja yövalvojat. Jokaisella rastilla oli kaksi rastinpitäjää. Rastit pisteytettiin.

Diakoni vastasi ohjeistuksesta ja siirtymisistä. Isosille kerrottiin aikaisemmin päivällä, miten rasteja pidetään ja he saivat pareittain valita minkä rastin haluavat ohjata. Rauha ja sovinto – rastin palapeli korvattiin Ligretto-korteilla. Yksi toimii sokeana ja muut ohjeistavat sokeaa ottamaan oikean kortin kaikkien muiden joukosta. Köyhyys- ja eriarvoisuusrastilla ei ollut valmiita kangaspaloja, joten rastilla käytettiin paperisuiroja, muovipusseja ja paria sukkaa. Leiriläiset saivat käyttää hyödyksi myös kaikkea, mitä heillä oli päällään, jos he näin halusivat. Koska rasti oli ulkona, piti muistaa, että vaatteet likaantuisivat toiminnassa. Muut rastit toteutettiin alkuperäisten ohjeiden mukaisesti, jotka oli tulostettu Suomen Lähetysseuran nettisivuilta.

Leirillä ei pidetty erillistä lähetystyön opetustuokiota, siksi leiriläiset olivat oman ennakkotietonsa varassa ennen lähetysrastiradan käymistä. Työskentelyn aluksi rippikoululaisille kerrottiin rastien kiertämisohjeet sekä rastien sijainnit.

Rasteja oli viisi, mutta rippikoululaisten pienryhmiä oli vain neljä, minkä vuoksi yksi lähetysrasti oli aina vuorollaan tyhjänä. Alun perin kunkin rastin oli suunniteltu kestävän kymmenen minuuttia, mutta ilmastonmuutosrastin suorittamiseen kului lopulta oletettua kauemmin. Tästä syystä rippikoululaiset siirtyivät rastilta toiselle seuraavan rastin vapautumisen myötä. Kun rippikoululaiset olivat kiertäneet kaikki viisi rastia, he palasivat aloitusrastilleen.

Purussa kyseltiin, millainen fiilis jäi. Vastaukseksi sanottiin, että ihan hyvä. Rippikoululaisilta kysyttiin, mikä toiminnallinen tehtävä oli paras/helpoin. Jalkapallonteko oli suosituin ja rukouksen teko tylsin. Kysyttiin myös, mitä uutta he saivat rasteista.

Isosilta ja yövalvojilta rastien sujuvuudesta kysyttäessä isokset ja yövalvojat kertoivat, että rastit sujuivat ihan hyvin, vaikka ensimmäisen ryhmän ohjeistaminen olikin haastavampaa kuin muiden ryhmien ohjeistaminen. Ryhmien ohjeistaminen oli hankalaa myös ryhmän ollessa hiljainen. Osalla ryhmistä oli parempi ryhmähenki kuin toisilla, mutta jokainen ryhmä kuitenkin teki annetut tehtävät.

Toisin kuin Tampereen leirillä, Töölön leirillä ei ollut mukana Suomen Lähetysseuran lähettämää valmista lähetysrastiratapakettia. Ohjeet ja osan materiaalista sai tulostettua netistä, mutta kaikkeen ei ollut leirioloissa mahdollista saada tarvittavia tarvikkeita. Rastien sisällöt olivat kuitenkin hyvin sovellettavissa.

Rauha- ja sovintorastin ohjeistuksen mukaisen palapelin sijasta käytettiin Ligretto-pelikortteja. Käännös osoittautui hyväksi, sillä Ligretto-pelikorttien toiminnallinen osuus sai paljon positiivista palautetta. Köyhyys- ja eriarvoisuusrastilla rakennetaan jalkapallo kangaspaloista, mutta koska kangaspaloja ei ollut, materiaalina käytettiin paperia, muovipusseja, sukkia ja mitä vain, mitä leiriläisillä oli yllään. Tämän tyyppinen rastin toteutus kuvastanee tavallista rastia konkreettisemmin, kuinka vähästä toiset joutuvat rakentamaan lelunsa.

5.5.3 Yhtäläisyydet ja erot

Kummallakin leirillä lähetysrastiradan ohjannut työntekijä oli aikaisemminkin käyttänyt rasteja työssään. Rastien ohjeistuksen määrällä ja tavoilla oli eroja. Tampereella oltiin perusteellisimpia, mutta toisaalta Tampereen leirin kaikilla isosilla oli aiempaa kokemusta lähetysrasteista. Töölön leirin isosia neuvottiin aluksi lyhyesti ja hieman tarkemmin juuri ennen kuin rasteja alettiin kiertämään.

Rippikoululaisille lähetysrastirata ohjeistettiin samantasoisesti ja kummallakin leirillä jaettiin pisteitä. Eroa oli myös kiertonopeudessa. Tampereella oltiin tarkkoja, että jokainen vietti saman ajan, joka rastilla, mutta Töölön leirillä kierrettiin rastin suorittamisen ja seuraavan rastin vapautumisen mukaan. Töölön leirillä oli myös yksi rasti koko ajan tyhjänä. Kummallakaan leireistä ei ollut omaa oppituntia lähetystyöstä.

Lähetysrastiradan jälkeen kumpikin leiri piti lyhyen purkuhetken, mutta Tampereella pidettiin vielä toinen purku eri päivänä, jolloin käytiin järjestelmällisesti jokainen rasti läpi ja tiedusteltiin ajatuksia lähetysrasteista.

Molempien seurakuntien leirien lähetysrastiradoilla olivat mukana seuraavat rastit: ilmastonmuutos, köyhyys ja eriarvoisuus sekä rauha ja sovinto. Tampereella käytettiin myös vammaisten asemasta kertovaa rastia sekä Aids/Hiv-rastia. Töölössä puolestaan käytettiin lisäksi rukousrastia ja Raamatun-käännöstyörastia. Näistä kaikkien muiden

paisi Aids/Hiv-rastin toteutusohjeet ovat luettavissa Suomen Lähetysseuran sivuilta löytyvän materiaaliosion alta, kohdasta rastityöskentely. Hiv/Aids-rastiin liittyvät ohjeet löytyvät tämän opinnäytetyön neljännestä liitteestä.

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme toteutusvaiheessa saimme haastatteluiden kautta kerättyä laadullisesti kattavaa tietoa siitä, millaisiksi rippikoululaiset ja isokset kokivat Suomen Lähetysseuran Lähetysrastipaketin ja sen sisällöt. Pääosin haastatellut nuoret pitivät lähetysrastiradasta, mutta antoivat myös rakentavaa palautetta sen toimivuudesta. Nuorten esille tuomat kehitysideat ovat mielestämme sellaisia, että niiden pohjalta Suomen Lähetysseuran on mahdollista halutessaan kehittää lähetysrastipakettiaan entistä toimivammaksi. Kehitysideoita olemme tuoneet esille edellisen tulokset-luvun kehittämisideoita-alaluvussa.

Suomen Lähetysseura suunnittelee hyödyntävänsä opinnäytetyön tuloksia ja kehittämisideoita tulevaisuudessa. Seuraavan kerran, kun on aika päivittää lähetysrastiratapakettia he käyvät saatuja tuloksia läpi ja tekevät tarpeellisiksi kokemansa muokkaukset pakettiin. Suomen Lähetysseuran yhteyshenkilömme on antanut opinnäytetyöstä positiivista palautetta.

Opinnäytetyömme toteuttamisessa oli haasteita, jotka johtuivat pitkälti koronaviruksen aiheuttamasta maailmanlaajuisesta pandemiasta. Kuitenkin onnistuimme suorittamaan tutkielman toteutusvaiheen lähes suunnitelmien mukaan ja koemme myös onnistuneemme saavuttamaan opinnäytetyöllemme asettamamme tavoitteet.

Opinnäytetyömme yhtenä tärkeimpänä tuloksena voimme pitää sitä, että tekemiemme haastatteluiden kautta saamme tuotua nuorten ääntä ja heidän lähetysrastiratanäkemyksiään kuuluviin. Näin Suomen Lähetysseuran on mahdollista jatkossa rakentaa paketista entistä paremmin seurakuntia, rippikouluja ja erityisesti nuoria palveleva kokonaisuus.

Rippikoululaisilta ja isosilta saatavien vastausten taso, laatu ja pituus vaihtelivat suuresti, koska jokaisella heistä on omanlaisensa ilmaisutapa. Tutkimuksen tekijöinä tehtävämme on kuunnella tutkimukseen osallistuvia, kunnioittaa heidän ilmaisutapojaan ja heidän mielipiteitään. Emmekä saa vaikuttaa heidän vastauksiinsa. Tutkimuksen tulosten luotettavuuden takaamiseksi jokaiselle haastateltavalle mahdollistettiin rauhallinen ympäristö haastattelun ajaksi ja ympäristöstä pyrittiin luomaan heille turvallinen. Turvallisuuden tunnetta pyrittiin lisäämään myös haastattelijan läsnäololla: haastattelija oli mukana leirillä alusta alkaen, jolloin haastateltavilla oli aikaa tutustua haastatteliijaan ennen haastattelua, eikä haastattelija ollut vain hetkeksi paikalle saapunut vierailija. Haastattelut tapahtuivat nuorten ehdoilla, heidän luvallaan ja sivussa muista, siksi keskustelu oli luottamuksellinen haastattelijan ja nuoren välinen, eikä muiden leirillä olijoiden haastattelunaikaisella toiminnalla ollut vaikutusta haastateltavan esille tuomiin asioihin.

Koko opinnäytetyöprosessin ajan keskeinen työskentelyn näkökulma on ollut se, kuinka huomioidaan jokaisen haastatteluihin osallistuvan oikeus yksityisyyteen ja kuinka haastatteluiden tulokset tuodaan esille kunnioittaen jokaisen tunnistamattomuutta. Haastattelutilanteita valmisteltaessa ja haastatteluiden aikana oli tärkeää varmistaa, että kaikkia haastateltavia kohdellaan yhdenvertaisesti. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että kaikilla rippileirille osallistuvilla ja huoltajan allekirjoituksellisen lupalapun palauttaneilla oli tasavertainen mahdollisuus tulla valituksia haastateltavaksi. Haastatteluiden materiaaleja, joista haastateltavat olisi mahdollista tunnistaa ei ole jaettu ulkopuolisille, ja kaikki haastattelumateriaalit tuhoataan asianmukaisesti opinnäytetyön julkaisun jälkeen.

Sosiaali- ja kirkonalan ammattilaisen on tärkeää osata toimia kaikkien ihmisten kanssa ammatillisesti ja vuorovaikutteisesti. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Suomen Lähetysseuran, Tampereen Eteläisen seurakunnan ja Töölön seurakunnan kanssa. Näiden toimijoiden edustajien kanssa kävimme opinnäytetyön toteuttamiseen liittyviä keskusteluja. Lisäksi rippikoululeireille osallistunut haastattelija toimi yhteistyössä myös rippikoululaisten ja isosten sekä leirin työntekijöiden kanssa.

Opinnäytetyön toteuttamiseen kuului olennaisesti työn laadun, tulosten ja vaikuttavuuden arviointi sekä erilaisten tutkimusmenetelmien käyttäminen. Työn monitasoinen arviointi ja erilaisten tutkimus- ja kehittämismenetelmien tuntemus ovat myös olennaisia osia sosiaali- ja kirkonalan ammattilaisen osaamista.

Sosiaali- ja kirkonalan ammattilaisen tulee toiminnassaan pyrkiä luomaan sellaista työympäristöä, jossa kaikkien on mahdollista työskennellä ja toimia turvallisesti. Koko opinnäytetyön tekoprosessin ajan on huolehdittu, että meidän ja yhteistyökumppanien välinen keskustelu on ollut avointa ja positiivista ilmapiiriä luovaa. Olemme myös varmistaneet, että reagoimme saamiimme viesteihin nopeasti ja selkeästi. Me opinnäytetyön tekijät olemme huomioineet toistemme aikataulut ja jaksamisen. Olemme myös huolehtineet tauoista ja riittävästä energiansaannista.

LÄHTEET

- Diak.fi. Opiskelu. Lomakkeet. Suostumuslomake. Saatavilla <https://www.diak.fi/opiskelu/lomakkeet/>
- Isostoiminnan linjaus 2016. Saatavilla 10.6.2020 <https://evl.fi/documents/1327140/39461555/Isoja+ihmeit%C3%A4+-+Isostoiminnan+linjaus+2016/2f33ba1b-73cf-5d5e-abba-dea671c432ef>
- Kilpi, P. & Lehtonen-Inkinen, P. 2001. Teoksessa Luukkonen, Liisa. (toim.) 2001. Nollasta neljääntoista. *Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön*. 2.painos. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Leinonen, R. 2018. Sisällönanalyysi. Saatavilla 7.9.2020 <https://spoken.fi/sisallonanalyysi/>
- Pruuki, L. 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Lk-kirjat.
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Havainnointi. *KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Saatavilla 10.9.2020 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_4.html
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetys. Saatavilla 5.6.2020 <https://evl.fi/maailmalla/lahetys>
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla Lähetys. Sanoma kaikille kansoille. Saatavilla 25.10.2020 <https://evl.fi/maailmalla/lahetys/sanoma-kaikille-kansoille#bdaafcd5>
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetys. Rauha ja ihmisoikeudet. Saatavilla 5.6.2020 <https://evl.fi/maailmalla/lahetys/rauha-ja-ihmisoikeudet>
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Maailmalla. Lähetys. Usein kysytyt. Saatavilla 5.6.2020 <https://evl.fi/maailmalla/lahetys/usein-kysytyt>
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Perhejuhlat. Rippijuhlat. Rippikoulu edeltää rippijuhlia. Saatavilla 21.5.2020 <https://evl.fi/perhejuhlat/rippijuhlat/rippikoulu-edeltaa-rippijuhlia>
- Suomen Evankelis-Luterilainen kirkko. Tutki uskoa. Rippikoulu. Saatavilla 21.5.2020 <https://evl.fi/tutki-uskoa/rippikoulu>

- Suuri ihme – rippikoulusuunnitelma 2017. Saatavilla 17.3.2020 <https://evl.fi/documents/1327140/39461555/Suuri+Ihme+-+Rippikoulusuunnitelma+2017/758d0926-f7b9-3e63-bc2b-93ffaab30f90>
- Suomen Lähetykseura. Kuinka toimimme. Arvot. Saatavilla 18.3.2020 <https://felm.suomenlahetykseura.fi/suomen-lahetykseura/kuinka-toimimme/arvot/>
- Suomen Lähetykseura. Suomen Lähetykseura. Keitä olemme. Saatavilla 18.3.2020 <https://felm.suomenlahetykseura.fi/suomen-lahetykseura/>
- Suomen Lähetykseura. Materiaalit. Rastirastatyöskentely. Saatavilla 17.3.2020 <https://felm.suomenlahetykseura.fi/materiaalit/rastityoskentely/>
- Suomen Lähetykseura. Materiaalit. Rastityöskentely. Ohjeet rastirastatyöskentelyä varten. Saatavilla 17.3.2020 <https://felm.suomenlahetykseura.fi/wp-content/uploads/2017/07/Ohjeet-rastity%C3%B6skentely%C3%A4-var-ten.pdf>
- Suomen Lähetykseura. Toivon tiekartta. Saatavilla 5.6.2020 <https://felm.suomenlahetykseura.fi/wp-content/uploads/2017/09/PP-Strategia-lyhyt-pdf.pdf>
- Vilka. H. (2015). Tutki ja kehitä. (4. uud. p.). Juva: Bookwell Oy

LIITE 1. Haastattelurunko isosille

1. Mitä rastia pidit?
2. Miten hauskaa rastia oli vetää, asteikolla 1-5? Perustele.
3. Mitä ajattelit lähetystyöstä ennen rastirata toimintaa?
4. Mikä rastiratatyöskentelyssä oli sinulle tärkeää?
5. Minkälainen tuntuma työskentelystä jäi?
 - Minkä koit haastavaksi?
6. Mitä uutta opit ja oivalsit?
7. Rastilla annettiin tietoa lähetystyöstä:
 - Mitä hyvää tekstissä oli?
 - Mitä kehitettävää?
 - Millaisia lähetysrastien sisältöjen tulisi olla, jotta se antaisi sinulle uutta tietoa, uusia kokemuksia ja uutta innostusta?
8. Rastimateriaalissa oli ohjeistus toiminnallisen tehtävän toteuttamiseen.
 - Millaisena koit toiminnalliset tehtävät?
 - Miten arvioit ohjeistusta?
9. Miten arvioit rippikoululaisten kokeneen toiminnallisen osuuden, toimiko se?
10. Miten arvioit rastin vetämisen omalta osaltasi, asteikolla 1-5? Perustele.
11. Muuttuiko ajatuksesi lähetystyöstä työskentelyn kautta? Jos muuttui niin miten?

LIITE 2. Haastattelurunko rippikoululaisille

1. Mikä oli hauskaa, asteikolla 1-5? Perustele.
2. Mikä ryhmässänne toimi hyvin?
3. Minkä koit tärkeäksi rastityöskentelyssä?
4. Minkälainen tuntuma rastiradasta jäi?
 - Minkä koit haastavaksi?
5. Mitä uutta opit ja oivalsit?
6. Rasteilla kerrottiin Lähetystyöstä:
 - Mikä oli kiinnostavaa?
 - Mikä epäselvää/haastavaa?
 - Miten ymmärrettävää rastien infoteksti oli?
 - Sisälsikö teksti mielenkiintoista tietoa, mitä sellaista.
 - Muuta kommentoitavaa tekstistä?
7. Millaisena koit toiminnalliset tehtävät?
8. Mitä ajattelit lähetystyöstä ennen rastirataa toimintaa? (Minkälaista työtä se on, kuinka lähetystä tehdään, mihin sitä tehdään)
9. Muuttuiko ajatukseni lähetystyöstä? Jos niin miten? (Miten selittäisit lähetystyö- sanan nyt?)
10. Mikä rasteista oli paras? Miksi? (Subjekttiivinen mielipide, mikä rasteista jäi mieleen parhaimpana)

LIITE 3 Suostumuslomake

Lomakkeen pohjana on käytetty Diakonia-ammattikorkeakoulun suostumuslomaketta haastatteluun osallistuvalla (Diak.fi. Opiskelu. Lomakkeet. Suostumuslomake). Lomaketta hyödyntäen olemme laatineet omaan opinnäytetyöhömme sopivan suostumuslomakkeen rippikoululaisten perheille.

Hei Rippikoululaiset ja huoltajat

Olemme kaksi opiskelijaa Diakonia-ammattikorkeakoulusta ja teemme (seurakunnan) rippikoululeirillä (päivämäärät) opinnäytetyöhön liittyvää haastattelututkimusta Suomen Lähetysseuran Lähetysrastirata-pakettiin liittyen. Pyydämme lupaa saada haastatella nuortanne opinnäytetyöhömme liittyen. Haastattelun tuloksia tullaan käyttämään vain tämän kyseisen opinnäytetyön tutkimusaineistona, ja haastatteluihin tullaan viittamaan nimettömästi, jolloin haastateltavia ei ole mahdollista tunnistaa lopullisesta työstä. Haastatteluiden materiaalit tullaan asianmukaisesti hävittämään opinnäytetyön julkaisemisen jälkeen.

Minulle on selvitetty yllä mainitun tehtävän tarkoitus ja se, että materiaalia tullaan käyttämään Diakonia-ammattikorkeakoulussa tehtävässä opinnäytetyössä. Olen tietoinen siitä, että haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että henkilöllisyyteni jää vain tutkijan/tutkijoiden tietoon.

Annan lapselleni _____ luvan osallistua haastatteluun

Päiväys _____

Huoltajan allekirjoitus ja nimenselvennys _____

AIDS/HIV Etiopia

Rasti-
ohje

Rastin vetäjälle:

1. Kerro AIDS/HIV:stä
2. Tietokilpailu
3. Tehtävä

Tarvittavat välineet:

- 6 kpl lääkepaketteja. Lääkepaketit voidaan taitella A4-paperiarkeista ja rastin vetäjällä on hyvä olla yksi esimerkki nähtävillä. Lääkepaketit piilotetaan etukäteen määritellylle alueelle. Yksi paketeista on hyvä jättää esimerkiksi rastin pitäjälle. Paketteihin piirretään punaisella tussilla iso risti.
- kello ajanottoa varten

1. Aids/Hiv

• Hiv on viruksen aiheuttama krooninen sairaus, johon on olemassa tehokas lääkehoito. Lääkitys ei poista virusta kokonaan elimistöstä, mutta se laskee virusmäärän niin alhaiseksi, että ihminen pysyy terveenä. Ilman lääkehoitoa hiv-tartunnan saaneella elimistön oma puolustuskyky heikkenee vähitellen. Aids on hoitamattoman hiv-infektion vaihe, jossa ihmisen puolustusjärjestelmä on heikentynyt selvästi ja elimistön vastustuskyky tauteja kohtaan on alentunut. Tällöin ihminen sairastuu vakavasti ja ilman asianmukaista hoitoa aids on henkeä uhkaava tila. (Lähde: Hivpoint.fi)

• Maailmassa elää 36,7 miljoonaa ihmistä, jotka ovat HIV-positiivisia. 70 % heistä tietää sairastavansa tautia. Saharan eteläpuolisessa Afrikassa HIV:tä sairastavia elää 24,7 miljoonaa. Heistä vain

noin 7 miljoonaa on hoidon piirissä. Nuoret naiset ja tytöt ovat heikoimmassa asemassa: 40 % uusista infektioista tapahtuu 15–24-vuotiaiden naisten parissa. Epidemian vaikutukset yhteiskuntaan ovat valtavat: mm. köyhyys, orvoksi jääminen ja kehityksen hidastuminen.

Tampereen eteläisen seurakunnan tukema AIDS-orpotyö Etiopiassa

• AIDS on yksi suurimmista Etiopian väestöä uhkaavista vaaroista. Ensimmäiset HIV-tapaukset

raportoitiin Etiopiassa vuonna 1986 ja sen jälkeen ilmiö laajentui hyvin nopeasti. AIDS-orvot lapset ovat yksi tämän ilmiön surullisista seurauksista. Suuri osa AIDS-orvoista tarvitsee jatkuvaa taloudellista ja sosiaalista tukea. Hankkeen vaikutusalueella Dessien, Woldian ja Kombolchan kaupungeissa arvioidaan olevan yhteensä 12 500 AIDS-orpoa, ja heistä vain 20 prosenttia saa tukea joltakin humanitääriseltä taholta.

- Tampereen eteläisen seurakunnan tukeman hankkeen tavoitteena on tukea alueen lapsia, joiden jompikumpi tai molemmat vanhemmat ovat menehtyneet AIDSiin. AIDS-orvot pysyvät poissa katulapsielämän vaikutuspiiristä ja saavat eväitä itsenäiseen elämään. Tarkoituksen on, ettei kukaan lapsi tai nuori jäisi pois koulusta. Koulupolkunsa päättävät nuoret elättävät itsensä työntekijöinä tai yrittäjinä.

- Hankkeen piirissä olevien lasten perustarpeet täytetään etsimällä tarvittaessa rakastava sijaisperhe ja tarjoamalla heille ja heidän perheilleen tukea ruuan, vaatteiden, lääkkeiden ja koulutarvikkeiden hankintaan. Hanke tekee myös vaikutustyötä levitämällä HIV-tietoisuutta. Nuoret saavat koulutusta ammattiin asti kukin omalla tasollaan.

2. Tietokilpailu

1. Miten HIV:n eteneminen AIDS:ksi voidaan estää?
a) koulutuksen avulla
b) lääkityksellä
c) rituaaleilla
d) estäminen ei ole mahdollista
2. Ketkä ovat heikoimmassa asemassa AIDS:n leviämisen suhteen?
a) nuoret naiset ja tytöt
b) nuoret miehet ja pojat
c) liikemiehet
d) vanhemmat naiset
3. Mikä seuraavista AIDS-orpojen auttamistavoista ei pidä paikkaa infotekstin mukaan?
a) koulutarvikkeiden hankintaa
b) vaatteiden hankintaa
c) koulukyytien hankintaa
d) lääkkeiden hankintaa
4. AIDS-orpoja tuetaan niin kauan, että...
a) ...he pääsevät alakouluun
b) ...he löytävät ammatin
c) ...he perustavat oman perheen
d) ...he pääsevät eläkkeelle

3. Tehtävä

AIDS/HIV leviämistä voidaan estää muun muassa lääkkeiden avulla.

Etsikää piilotettu lääkepaketti (vain 1 kpl) ja tuokaa se rastin vetäjälle

4. Pisteytys

- Tietokilpailusta max. 2p. (0,5p. oikeasta vastauksesta)
- Tehtävistä max. 3p.
- +1p. hyvästä yhteistyöstä